

18 november 2022

Bijeenkomst: 'Verder met Kansrijke Start'

Samen voor een kansrijke start

Programma

10.00 Welkom

10.10 Samen luisteren

10.30 Koffie

10.45 Coalities in beeld

11.15 Duurzaam samenwerken: drie pitches

12.00 Meet & greet

12.45 Lunch

13.30 Gluren bij de burens: carrousel van drie sessies

15.15 Landelijke ontwikkelingen

15.40 Evaluatie & afsluiting

16.00 Borrel

Samen luisteren

Coalities in beeld

Duurzaam samenwerken: aan welke knoppen kun je draaien?

Manon de Caluwé

Adviseur en partner bij
Common Eye

Pepijn Vos

Consultant bij TNO

Annemarie Wagemakers

Hoofddocent Wageningen
University

Pitch nr. 1

Duurzaam samenwerken in lokale coalities

Manon de Caluwé (manon@commoneye.nl)

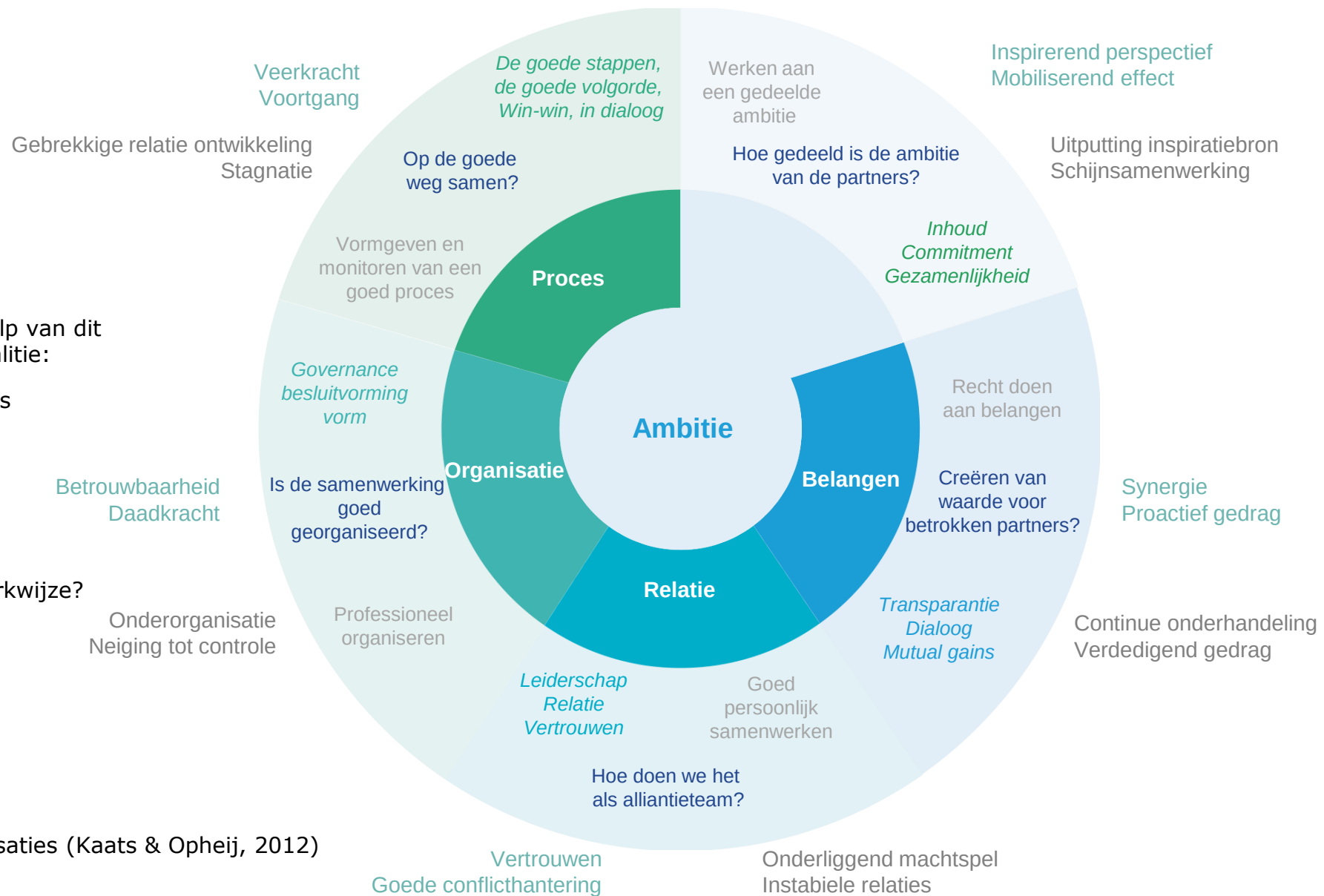
Conditioes voor Kansrijke Samenwerking

Hoe duurzaam is jouw coalitie? Met behulp van dit model kun je dat nagaan. Heeft jouw coalitie:

- Een gedeelde ambitie die alle partners herkennen?
- Oog voor de belangen van de samenwerkingspartners?
- Aandacht voor persoonlijke relaties?
- Een passende organiseervorm en werkwijze?
- Aandacht voor de procesgang en de stappen voorwaarts?

Doe de [quicksan](#)!

Bron: Leren samenwerken tussen organisaties (Kaats & Opheij, 2012)

Levensloop van netwerken

Waar staat jouw coalitie in haar levensloop? Wat speelt er vooral in jouw coalitie?

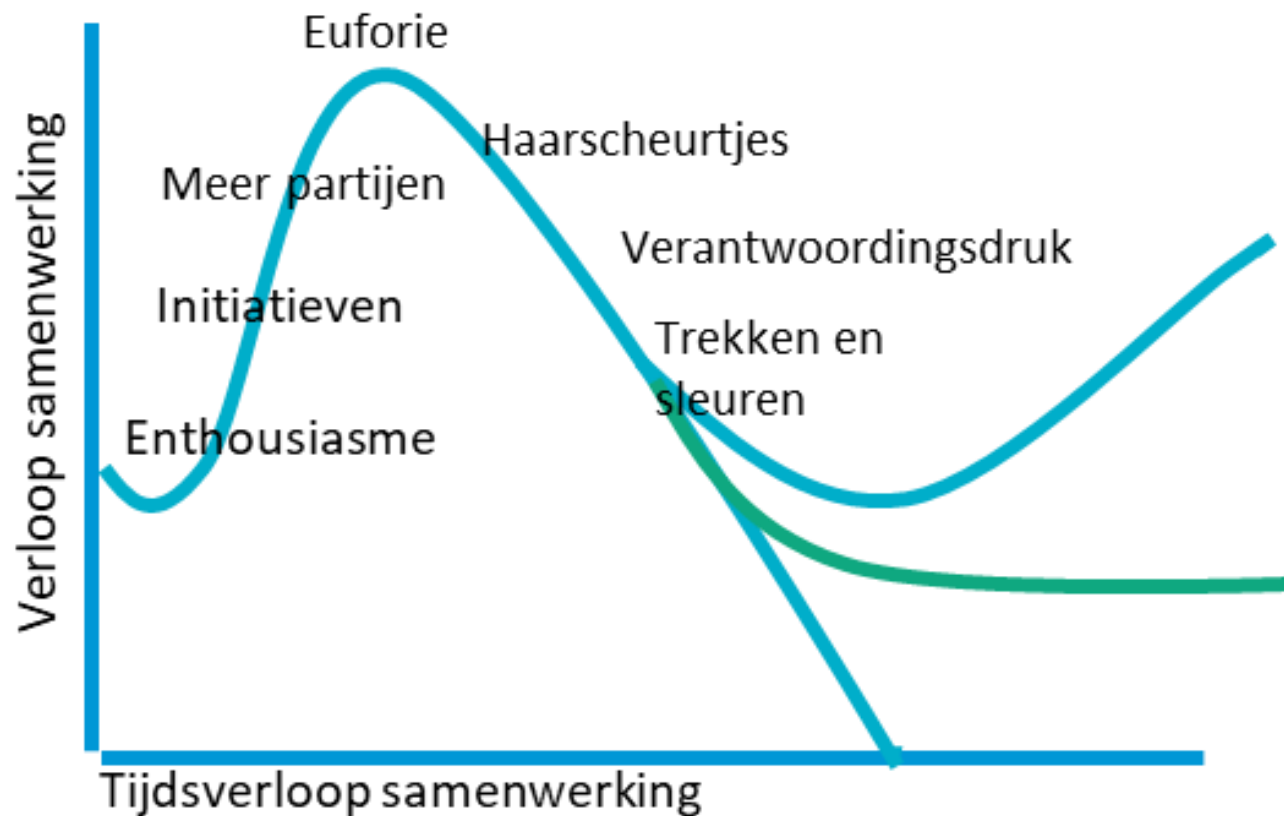
- Waar sta je in de natuurlijke levensloop van netwerken?
- Wat is kenmerkend aan iedere levensfase en waar kun je dan op in spelen?
- Hebben partners daar hetzelfde beeld bij?
- De overgang van de ene naar de andere levensfase gaat soms gepaard onduidelijkheid of spanning: hoe begeleid je dat?

Wil je weten hoe je in kunt spelen op iedere levensfase?

Download de [handreiking](#) 'Samenspel lokale coalities (uitgave in het kader van het VWS actieprogramma Eén tegen eenzaamheid) (de Caluwé & Willems, 2021)

De 'netwerkdip': tijd voor een volgende fase?

Initiëren en starten

Subtitel komt hier

Kenmerken

- Enthousiasme en energie
- Inhoud: wat gaan we doen, waarom, voor wie?
- Doen en in actie komen
- Relaties en verbinding

Spanningen

- Van start gaan of eerst het plan maken?
- 1000 bloemen bloeien of kaf van het koren scheiden?
- Enthousiaste pioniers
- Bestendigen?

Inrichten en bestendigen

Subtitel komt hier

Kenmerken

- Een coalitie bouwen: meer structuur en bestendigheid
- Samenstelling van de coalitie
- Organiseren, sturing, regie, financiën
- Commitment en eigenaarschap

Spanningen

- Belangen en motieven partners; halen en brengen
- Omgaan met nieuwe partners of personen
- Borging betrokkenheid partnerorganisaties
- Rol van de gemeente; regie en sturing
- Taai onderwerp: energie loopt weg?

Samenwerken en verankeren

Subtitel komt hier

Kenmerken

- Eerste resultaten worden geboekt
- Borging, verbreding, opschalen
- Verankeren in vaste structuren of processen

Spanningen

- Werkt het eigenlijk? Waar lezen we dat aan af?
- Verankeren en borgen: juiste mensen betrokken?
- Hoe ziet de toekomst eruit?
- Mensen komen en mensen gaan

Doorontwikkelen en richting vinden

Subtitel komt hier

Kenmerken

- Doelen zijn (grotendeels) gerealiseerd en opbrengsten verankerd
- Nieuwe thema's of vraagstukken komen op de agenda
- Stoppen, accenten leggen, herijken?

Spanningen

- Relevantie houden; doelen bijstellen?
- Wat als het stopt?
- Impliciet of expliciet
- Wie gaat daarover?
- Inclusief en exclusief

Tips om met levensfasen om te gaan

- Maak expliciet in welke levensfase je zit: doe dat samen met partners
- Bespreek per levensfase of de juiste mensen aan boord zijn; zorg voor 'zwaluwstaarten' en verankering bij de partners
- Maak eventueel een meerjarenkalender en committeer op de verschillende fasen
- Wees alert op signalen die wijzen op een volgende levensfase
- Kijk één levensfase vooruit: kunnen we ons daar al op voorbereiden?

Professor Bronkhorstlaan 10
Gebouw 92, Terrein Berg & Bosch
3723 MB Bilthoven

[naam]@commoneye.nl
[mobiel nummer]
030 207 2020

www.commoneye.nl
www.samenwerkingslab.nl

Alle intellectuele eigendomsrechten met betrekking tot deze presentatie berusten bij Common Eye®.

Niets uit deze presentatie mag worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van Common Eye®.

Pitch nr. 2

Het creëren en ontwikkelen van duurzame coalities

Pepijn Vos

TNO

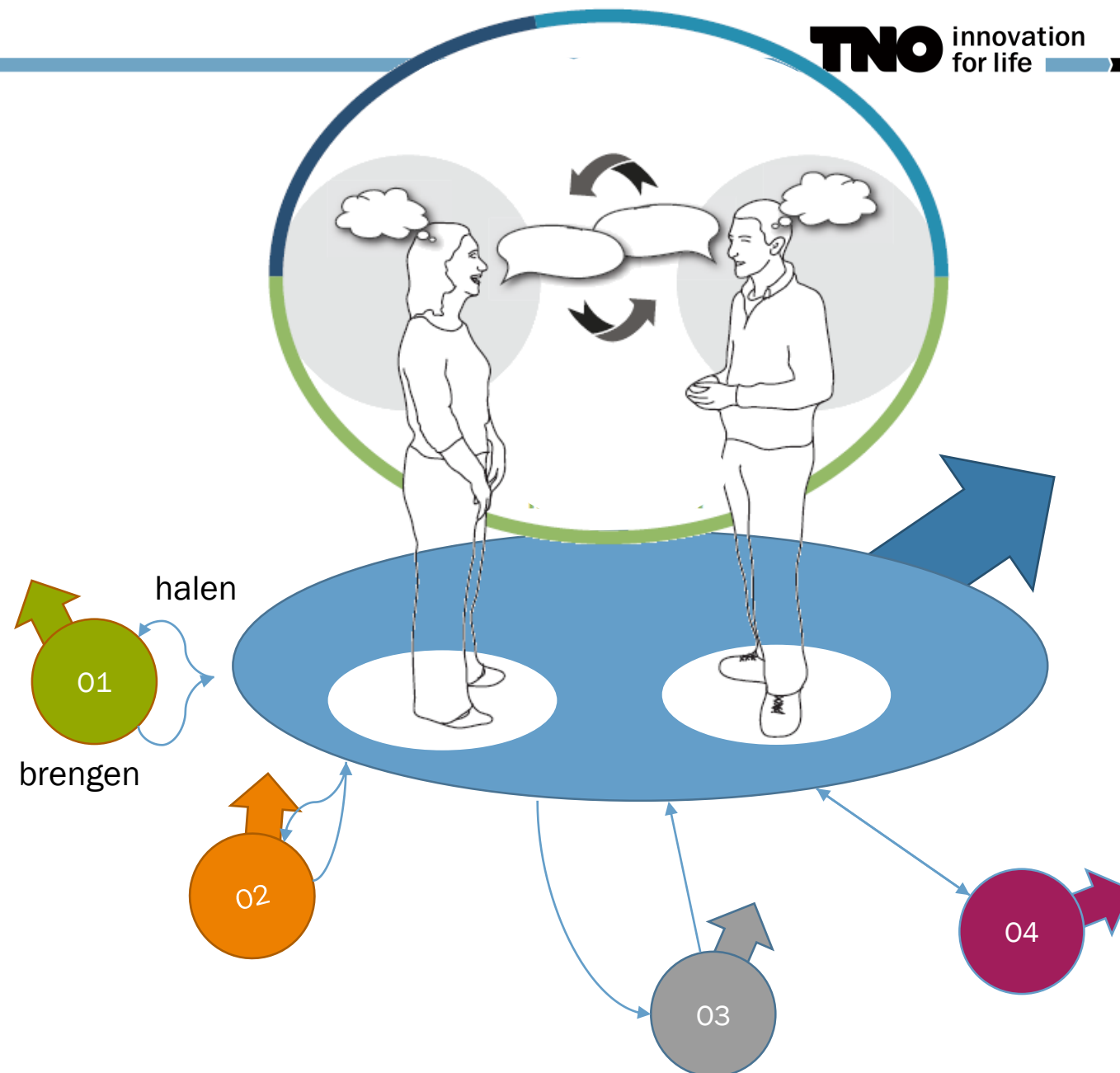

Coalitie

Wat bedoel ik vanuit alliantie management perspectief?

Alliantie

- ...formele samenwerking waarin
- ...verschillende partijen samen 'waarde creëren door combineren van elkaars middelen (bv. mensen, munten, materiaal, expertise,
- ...is gericht op het bereiken van individuele (eigen), gezamenlijke en maatschappelijke doelen/ effecten
- ...partijen blijven autonoom en nemen vrijwillig deel
- ...waarbij zowel controle over het proces en resultaten als risico's delen
- ...partijen in de coalitie zijn verschillend bv. qua functie, doelen, cultuur, processen, management en besturing.

Coalitie

Wat is duurzame coalities?

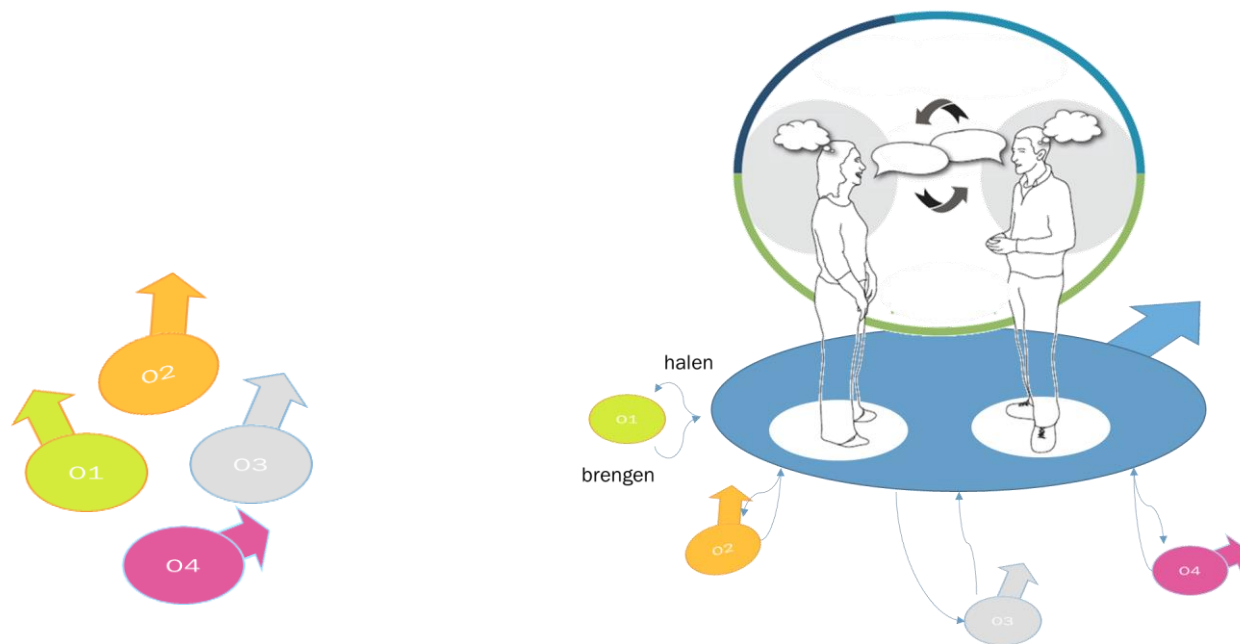
...is een coalitie die voor een 'lange periode' meerwaarde levert voor 'elke' partner én haar omgeving (bv. doelgroep).

Let op coalitie

...is geen doel aan zich, maar instrument voor organisaties.

...is co-evolueren/ (dynamisch): coalitie zelf (bv. doel, partners, sturing), partners (bv. beleid, mensen, financiering) en de omgeving

...in de kern iets tijdelijks

Tijd

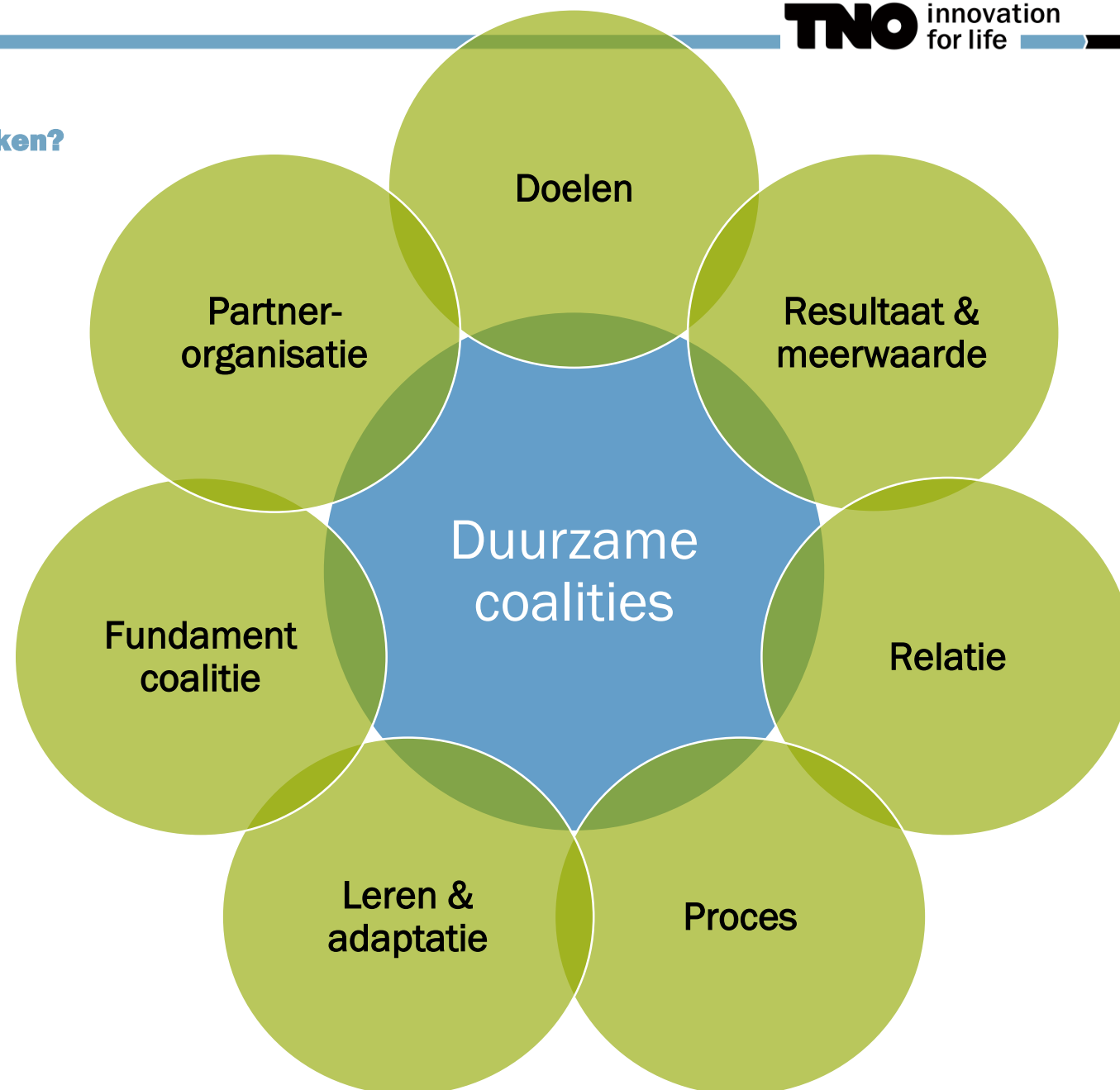
Coalitie

Wat zijn aandachtsgebieden om coalities duurzaam te maken?

Welke functie

Welke valkuil

Hoe voorkomen

Coalitie

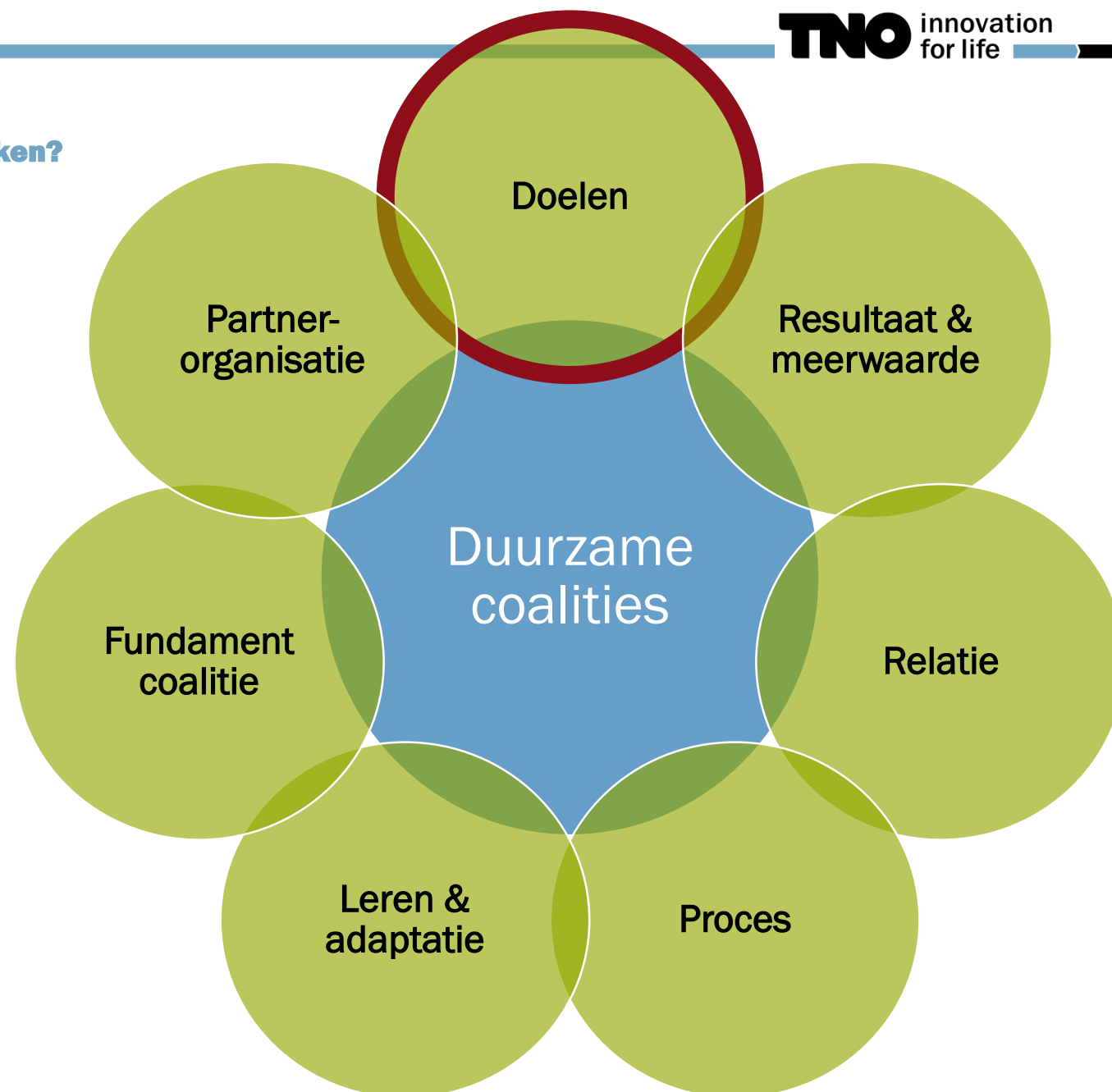
Wat zijn aandachtsgebieden om coalities duurzaam te maken?

Functie: zorgt voor verbinding, geeft richting/focus en is een energizer

Valkuil: impliciet houden van de organisatiedoelen van partners en of te sterk focussen op alleen de gezamenlijke en de maatschappelijke doelen.

Hoe voorkomen:

- Expliciteer samen aan het begin van de samenwerking de triple win doelen (de organisatie-, gezamenlijke - en de maatschappelijk doelen), bv adhv triple win canvas.
- Check regelmatig bij elke partner of de gestelde doelen nog steeds voldoende motivatie biedt om bij te dragen aan de realisatie van de korte én lange termijn doelen van de samenwerking

Coalitie

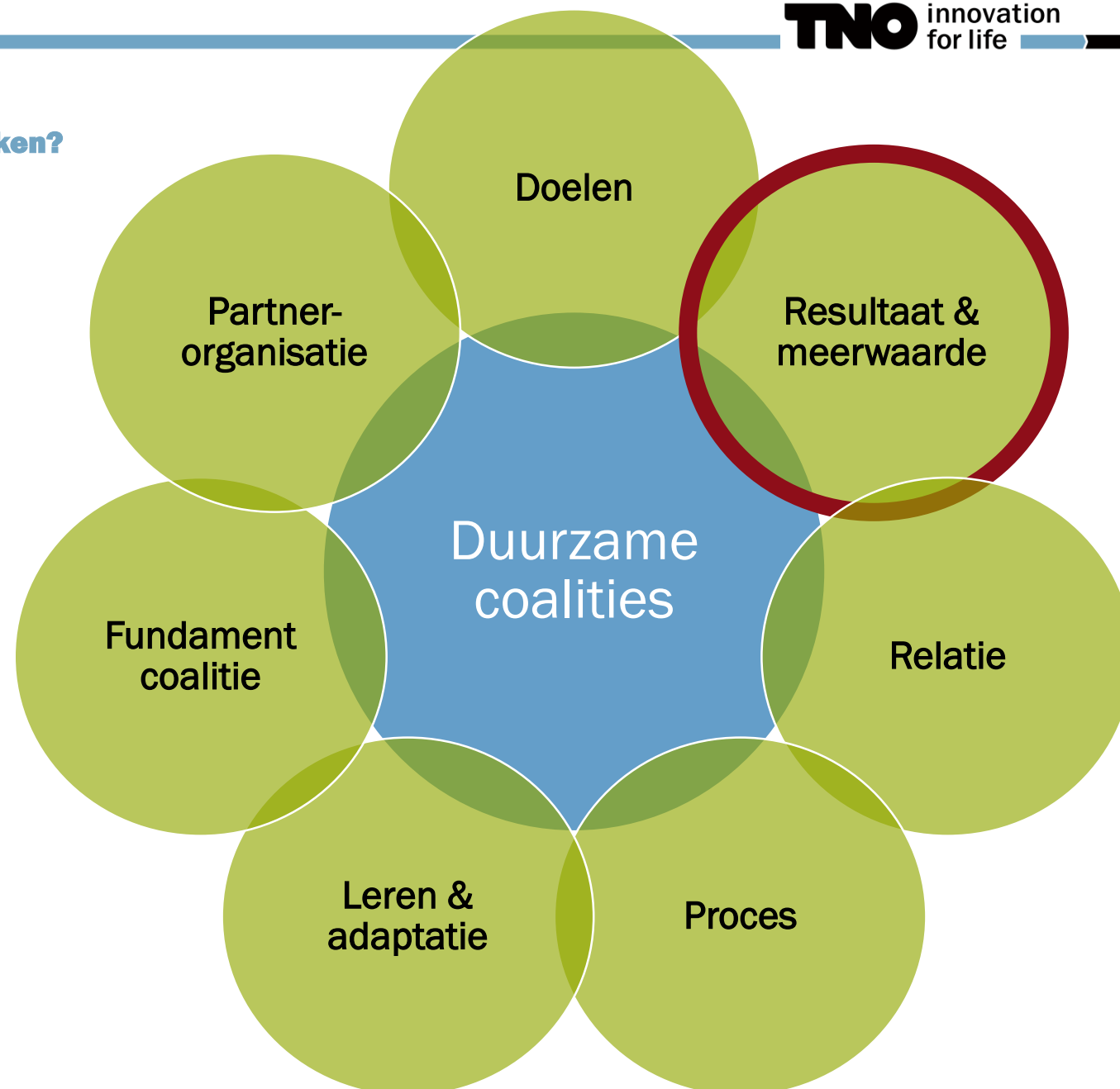
Wat zijn aandachtsgebieden om coalities duurzaam te maken?

Functie: het leveren van resultaten die van meerwaarde zijn voor elke partnerorganisatie en de maatschappij is het doel

Valkuil: denken dat de belangrijke stakeholders ook alle resultaten kennen, er van uitgaan dat de meerwaarde die jij ziet ook meerwaarde is die partner het belangrijkste vindt

Hoe voorkomen:

- Stel zowel korte termijn doelen / resultaten als langer termijn doelen
- Vier de resultaten
- Communiceer regelmatig naar alle belanghebbende; ook binnen elke eigen organisatie over de resultaten en de bereikte meerwaarde; maak bv gebruik van sociale media; nieuwsbrieven
- Rapporteer jaarlijks wat je dit jaar hebt opgeleverd en welke meerwaarde die heeft opgeleverd voor elke partij

Coalitie

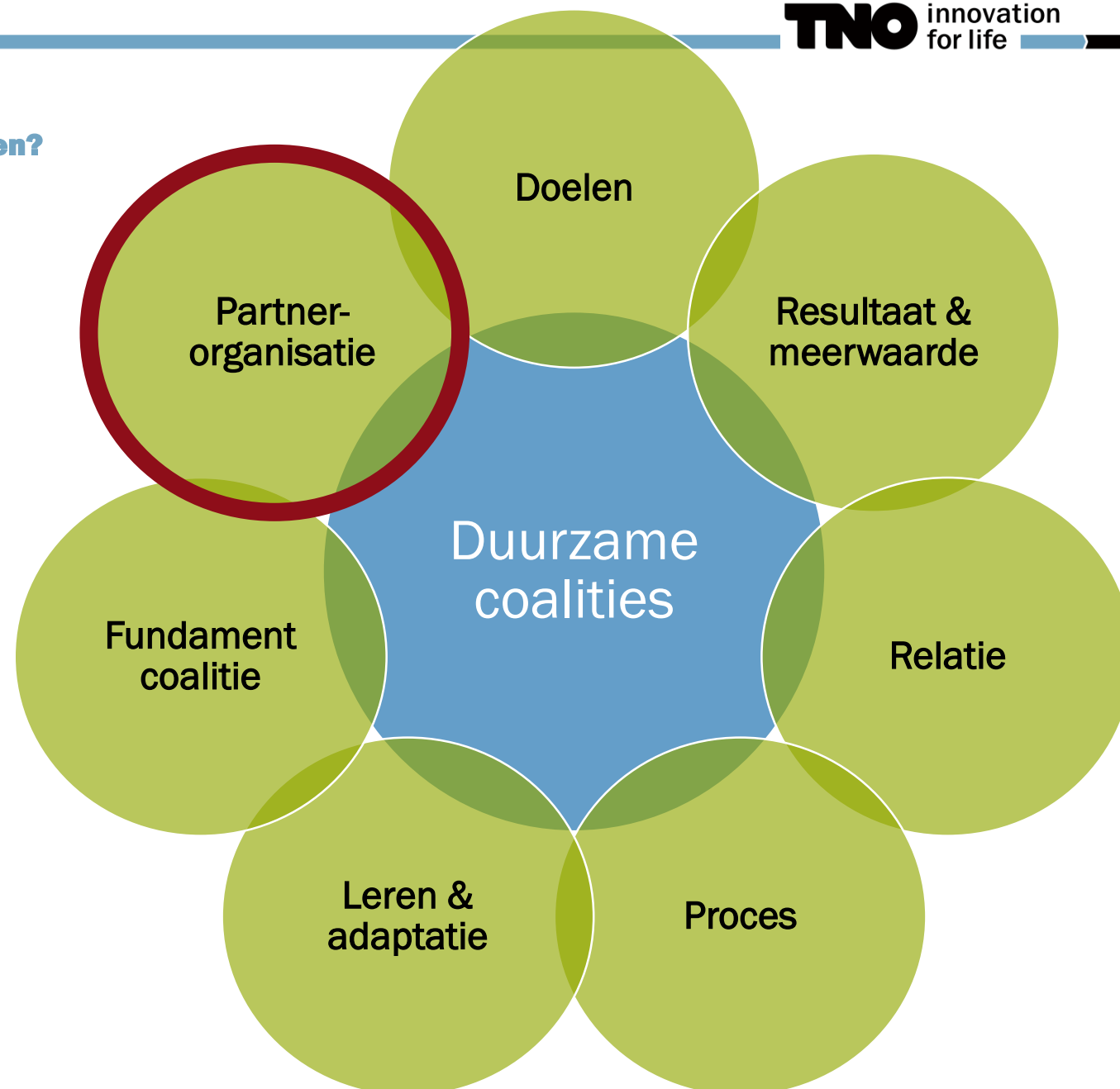
Wat zijn aandachtsgebieden om coalities duurzaam te maken?

Functie: elke partner is verbonden aan de samenwerking, brengt deel van haar capaciteit, expertise, geld en of andere middelen in voor de samenwerking als meerwaarde voor haar eigen organisatie

Valkuil: te veel er vanuit gaan dat management de samenwerking wel blijft steunen, te veel focus op de samenwerking en hierdoor de eigen organisatie zowel op management als werkvloerniveau vergeten

Hoe voorkomen:

- Zorg voor actieve participatie van hoger mngt; bv door hen formele rol te geven in de besturing van de samenwerking;
- Zorg dat hoger management publiekelijk commitment uitspreekt richting partners als eigen organisatie: bv organiseer 1 keer per jaar een feestelijke bestuurdersbijeenkomst; zorg dat in de jaarplannen van de organisatie de (meerwaarde en investeringen in de) samenwerking staan beschreven;
- Communiceer regelmatig over de samenwerking en de meerwaarde hiervan richting het mngt van elke partner organisatie maar ook naar medewerkers.

samenvatting

kernboodschappen

Coalities (allianties)

- Zijn een bijzondere organisatievorm
- Kennen unieke kenmerken

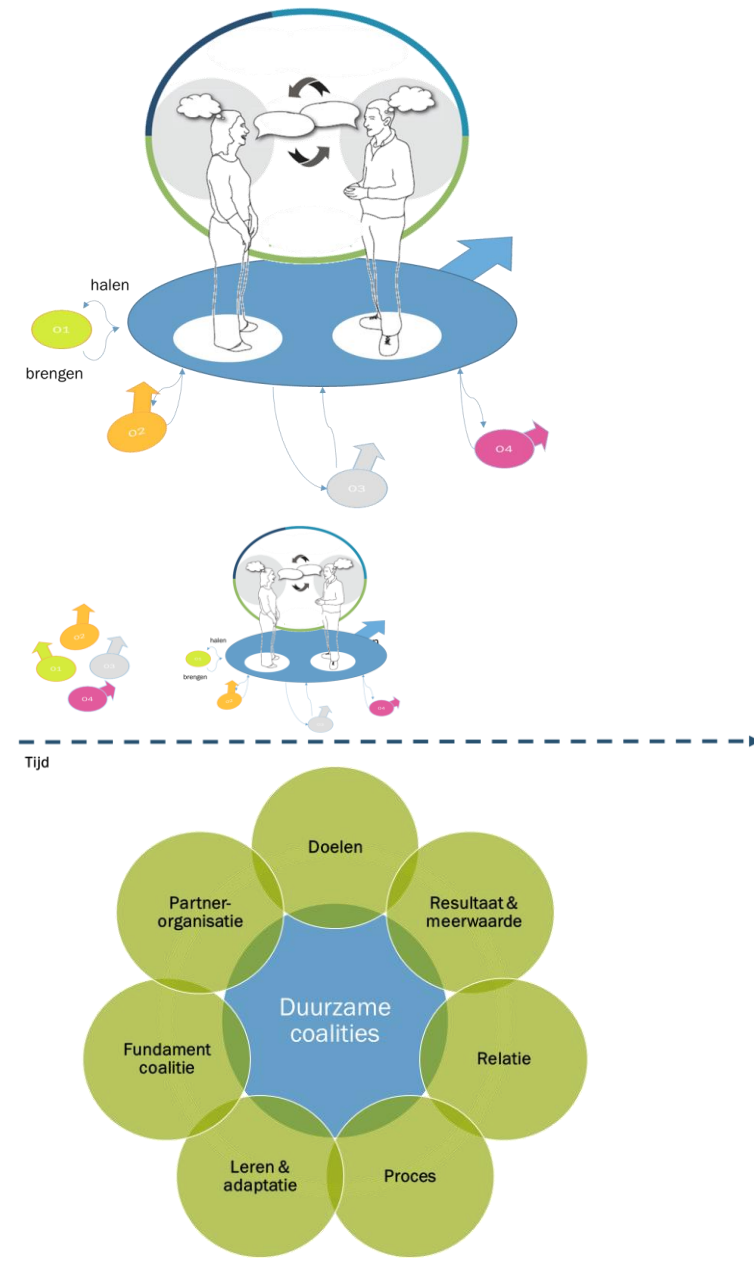
Duurzame coalities

- Gericht op creëren langdurige meerwaarde voor elke partner, de coalitie en de maatschappij
- Zijn dynamisch qua doel, scope, partnersamenstelling

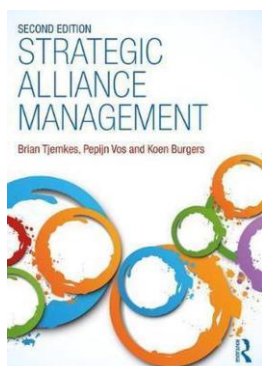
Creëren en behouden duurzame coalitie

- Vraagt om aandacht voor ...

Doelen
 Resultaat & meerwaarde
 Proces
 Relatie
 Leren & adaptatie
 Partnerorganisatie
 Fundament coalitie

INSPIRATIE

Tjemkes, Vos and Burgers (2017) strategic alliance management, Book, second edition.

2022 komt derde druk !!

Vos, Tjemkes (2014) Samen werken Samen Winnen, Book.

Waardecreatie in triple helix innovatie

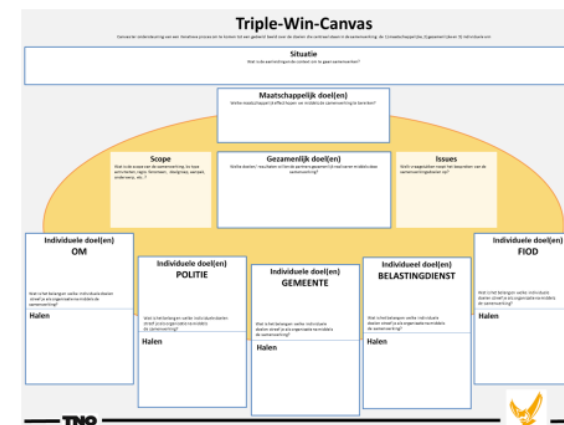
Recepten voor triple helix samenwerking

HSD
Hogeschool van Dordrecht

Vos, de Vries (2016) Waarde creatie in triple helix innovatie: Recepten voor triple helix samenwerking, HSD rapport.

ORGANISEER TRIPLE WIN-WERKCONFERENTIE

TNO innovation
for life

Vorbereiding elke partner

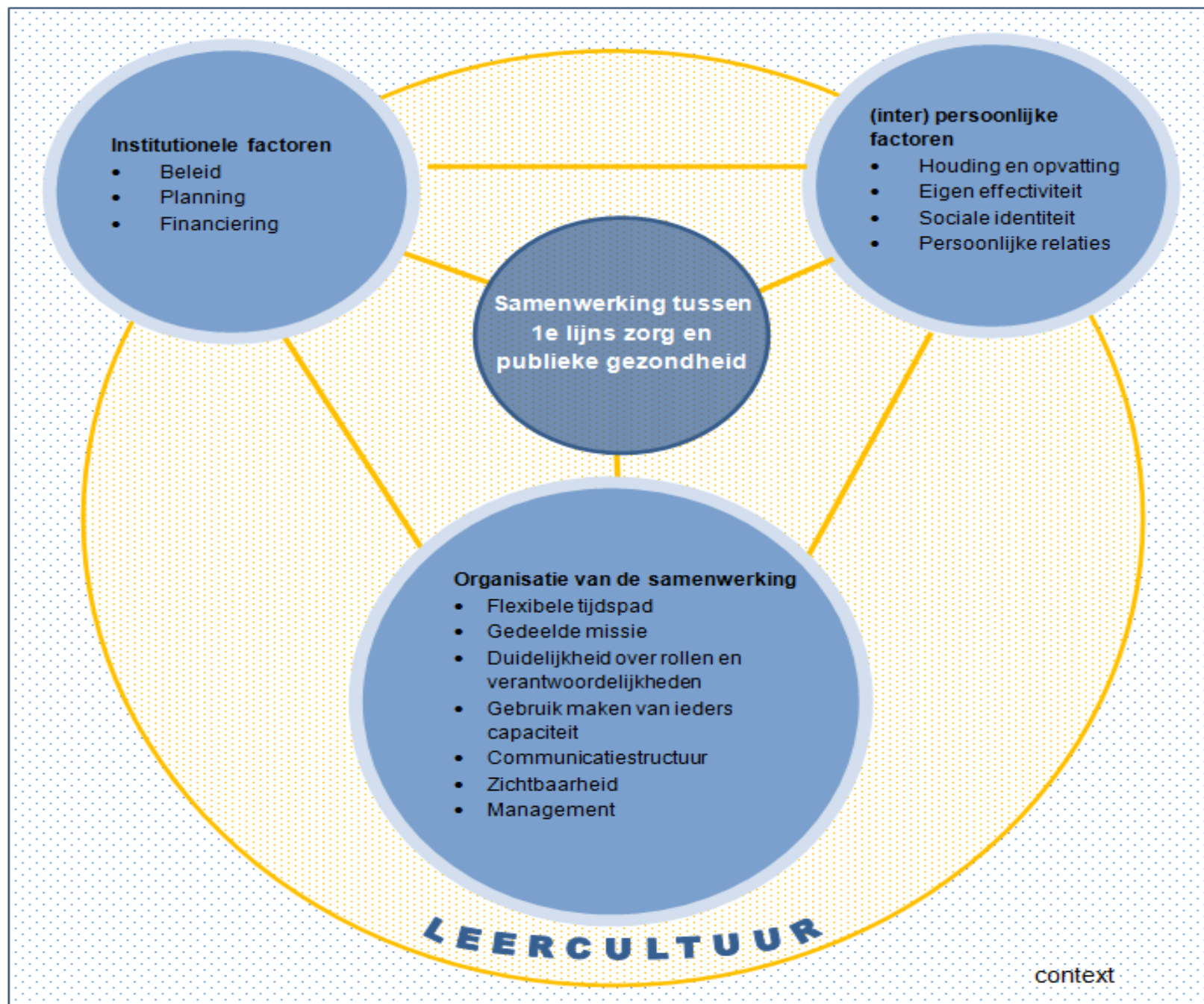
- Beeld bij de ambitie samenwerking?
- Beeld beoogde maatschappelijke effect samenwerking?
- Wat is ons belang?
- Wat zijn onze minimale eisen? (opleveren, partner inzet, kernwaarden)
- Wat willen we erin stoppen?
- Wat willen we eruit halen?

Pitch nr. 3

Duurzaam samenwerken – samen leren

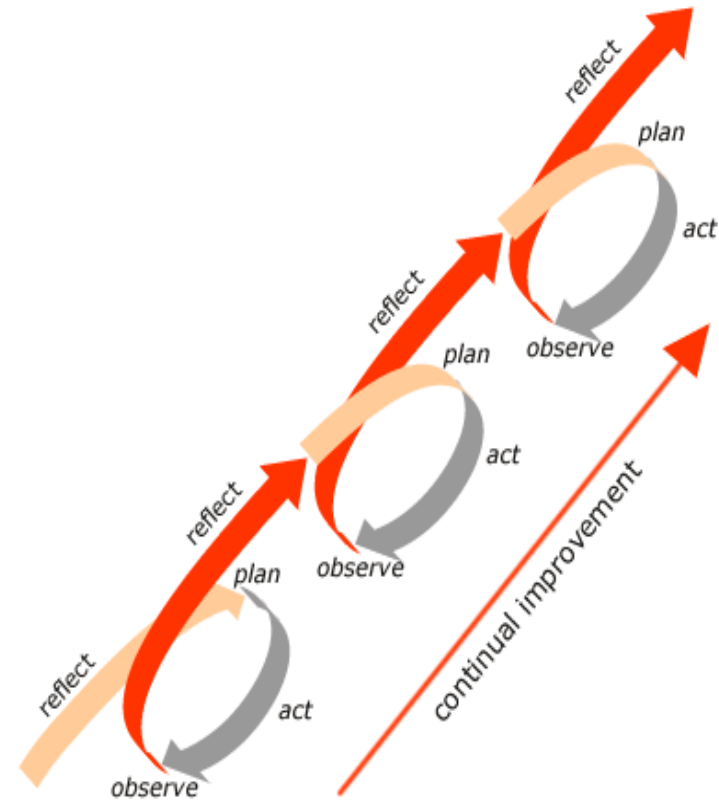
Annemarie Wagemakers

Samen leren: participatief actie onderzoek

- Faciliteert participatie
- Evalueert de voortgang
- Mix onderzoeksmethoden
- Feedback en dialoog

Instrumenten of toolbox

Coordinated Action Checklist

Netwerk analyse

Interviews

Groepsgesprekken

Tijdslijnmethode

Waarderend interviewen

Tijdslijn

Coordinated Action Checklist

Dimensies:

- Geschiktheid van de partners
- Taakdimensie
- Relatiedimensie
- Groeidimensie
- Profileringsdimensie

Samenwerken is synergie en geeft energie

- Zie samenwerken als een leerproces: flexibel
- Zet instrumenten in om samen leren te stimuleren en successen zichtbaar te maken

Gluren bij de burenen- na de lunch

- Armoede en bestaans(on)zekerheid
— *Balkon*
- Samenwerken met de mensen om wie het gaat
— *Spiegelzaal*
- Regionale samenwerking
— *Grote zolder*

- Groep **Geel**: Start in de Balkon en jullie gids = Krista
- Groep **Blauw**: Start op het Spiegelzaal en jullie gids = Moustapha
- Groep **Groen**: Start op de Grote zolder en jullie gids = Danielle

13.30 — 14.00 Ronde 1
14.05 — 14.35 Ronde 2
14.40 — 15.10 Ronde 3

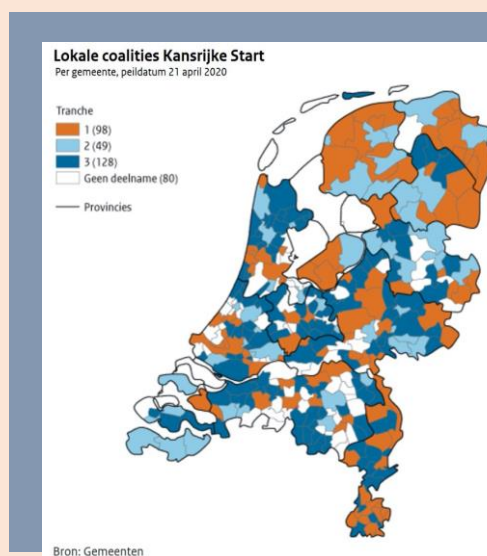
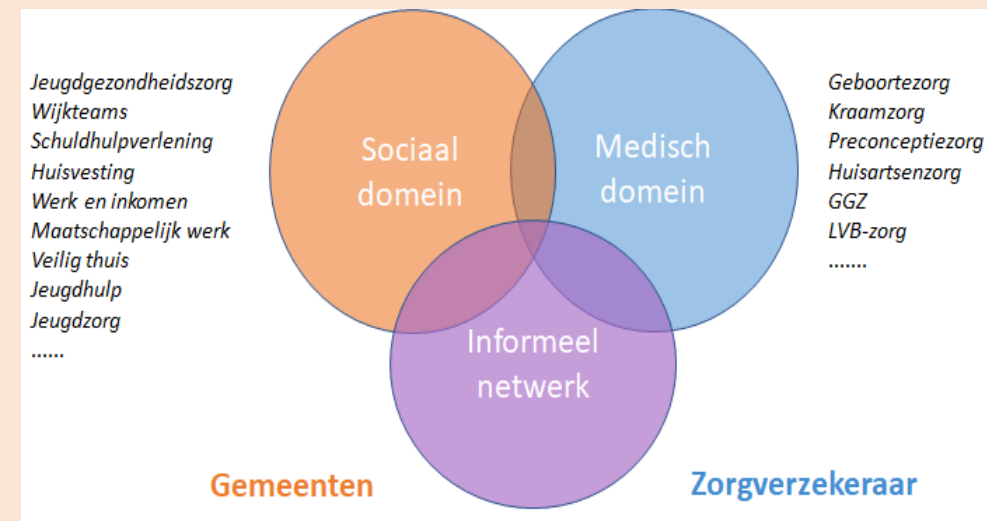

Angela Uijtdewilligen
Programma manager Kansrijke Start
Ministerie VWS
18 november 2022

Actieprogramma Kansrijke Start 2018-2021

Terugblik

Doel: Meer kinderen een kansrijke start!		
Subdoelen	Voor de zwangerschap - Meer kwetsbare ouders starten goed voorbereid met hun zwangerschap. - Minder ongeplande zwangerschappen en onbedoelde zwangerschappen in kwetsbare gezinnen.	Tijdens de zwangerschap - Beter problemen (ook niet-medische) worden gesignaleerd bij (aanstaande) kwetsbare gezinnen. - Meer aanstaande kwetsbare ouders krijgen eerder de juiste hulp.
Actielijnen	1.1 Kwetsbare ouders met een kinderwens ondersteunen 1.2 Nu Niet Zwanger landelijk beschikbaar	2.1 Beter problemen (ook niet-medische) signaleren bij (aanstaande) kwetsbare gezinnen 2.2 Meer aanstaande kwetsbare ouders krijgen eerder de juiste hulp
	Na de geboorte - Meer kwetsbare ouders zijn toegerust voor het ouderschap en de opvoeding. - Minder baby's en jonge kinderen worden uit huis of onder toezicht geplaatst.	3.1 Flexibele inzet contactmomenten JGZ 3.2 Laagdrempelige opvoedondersteuning voor kwetsbare ouders 3.3 Zeer jonge kwetsbare ouders ondersteunen

Landelijke inzet

- Financiële impuls voor 275 lokale coalities
- Stimuleringsprogramma
- Kansrijke ontmoetingen
- Landelijke coalitie
- Instrumenten voor lokale coalities en professionals
- Landelijke uitrol Nu Niet Zwanger
- Beter signaleren
- Preconceptionele gezondheid
- Wetswijziging PG prenataal huisbezoek JGZ
- Landelijke en lokale monitoring
- Kennisprogramma's ZonMW
- Taalontwikkeling
- Leerinfrastructuur
- Communicatie (website, nieuwsbrieven etc)
- Campagne
- Conferenties

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Vervolgaanpak

Kansrijke Start 2022-2025

Sterke ouders, gezonde kinderen!

Kansrijke
Start

Waar gaan we mee door?

Actieprogramma 2018-2021

- Stimuleringsprogramma lokale coalities (Pharos)
- Kansrijke ontmoetingen (CPZ)
- Landelijke monitoring
- Landelijke coalitie
- Prenataal huisbezoek door de JGZ
- Nu Niet Zwanger
- Beter signaleren
- Gezond Zwanger Worden
- Kennisontwikkeling
- Lokale monitoring
- Taalschatten

Overzicht vervolgaanpak Kansrijke Start 2022-2025

Opgave

In iedere gemeente maakt een lokale coalitie samenwerkingsafspraken tussen medisch en sociaal domein

Professionals signaleren risico's en kunnen elkaar en de informele steun optimaal vinden

(Aanstaande) ouders ontvangen tijdig juiste zorg, ondersteuning en interventies die aansluit op hun hulpbehoefte

(Aanstaande) ouders voelen zich optimaal ondersteund

Elk kind een
Kansrijke Start

Ambitie

In elke gemeente structureel een lokale Kansrijke Start-aanpak (inclusief de inzet van interventies), zodat (aanstaande) ouders tijdig de juiste zorg en ondersteuning ontvangen, aansluitend op hun hulpbehoefte

Werkwijze

(Bestuurlijke) afspraken

Duurzame financiering

Passende regelgeving

Duurzame leerinfrastructuur incl. monitoring

Urgentie en verbinding

Focus

Professionals en informeel netwerk ondersteunen (aanstaande) ouders optimaal

- Versterken van vakmanschap
- Versterken van informeel netwerk

Lokale en regionale afspraken zorgen voor juiste zorg dichtbij (aanstaande) ouders

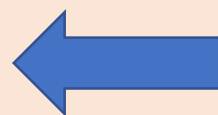
- Duurzame regionale en lokale afspraken
- Randvoorwaarden samenwerking medisch en sociaal domein

Vervolgaanpak 2022-2025

Opgave

Missie!

**Elk kind een
Kansrijke Start**

In iedere gemeente maakt een lokale
coalitie samenwerkingsafspraken tussen
medisch en sociaal domein

Professionals signaleren risico's en
kunnen elkaar en de informele steun
optimaal vinden

(Aanstaande) ouders ontvangen tijdig
juiste zorg, ondersteuning en interventies
die aansluit op hun hulpbehoefte

(Aanstaande) ouders voelen zich optimaal
ondersteund

Ambitie

Vervolgaanpak 2022-2025

In **elke gemeente**
structureel een lokale Kansrijke
Start-aanpak (inclusief de inzet van
interventies), zodat
(aanstaande) ouders **tijdig** de
juiste zorg en ondersteuning
ontvangen, aansluitend op hun
hulpbehoefte

Focus

Professionals en informeel netwerk ondersteunen (aanstaande) ouders optimaal

- Versterken van vakmanschap
- Versterken van informeel netwerk

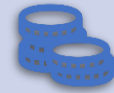
Lokale en regionale afspraken zorgen voor juiste zorg dichtbij (aanstaande) ouders

- Duurzame regionale en lokale afspraken
- Randvoorwaarden samenwerking medisch en sociaal domein

Werkwijze

(Bestuurlijke) afspraken

Duurzame financiering

Passende regelgeving

Duurzame leerinfrastructuur incl. monitoring

Urgentie en verbinding

Waarom **GALA** met VWS-VNG-ZN?

Minder vrijblijvendheid

Een volgende stap naar minder vrijblijvendheid om de landelijke doelen op het gebied van gezondheid en sociaal domein te behalen samen met gemeenten.

Beweging naar voorkant

Beweging naar de voorkant versnellen en verbinding tussen zorgdomein en sociaal domein versterken.

Integrale benadering

Preventie in brede zin: ook sociaal beleid, ook sport en bewegen. Uitgangspunten zijn de Health in All Policies gedachte en Positieve Gezondheid.

Preventie infrastructuur

Concretiseren afspraken landelijk-regionaal-lokaal

Structureel geormerkt budget

Zodat gemeenten lange termijn plannen kunnen maken.

Op welke doelen richt het GALA zich?

- Terugdringen gezondheidsachterstanden en kansrijke start
- Gezonde fysieke en sociale leefomgeving
- Gezonde leefstijl: doelen van NPA
- Mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Welzijn, mantelzorg, eenzaamheid en sociale basis
- Vitaal ouder worden
- Bijdragen aan IZA doelen

Een gezonde
generatie in
2040

Wat valt er onder de brede SPUK?

Sport en bewegen

- Sportakkoord
- Brede regeling combinatiefunctionarissen (o.a. buurtsportcoaches)

Gezondheid

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen Gezond in de Stad - GIDS)
- **Kansrijke Start**
- Valpreventie (ketenaanpak; meerdere geldstromen)
- Aanpak Overgewicht en obesitas
- Leefomgeving
- Mentale Gezondheid
- Vroegsignalering Alcoholproblematiek en opgroeien in een kansrijke omgeving (m.b.t. middelengebruik)

Sociale basis

- Versterken Sociale Basis, inclusief stimulering woonvormen en Scheiden Wonen-Zorg
- Mantelzorg (Respijtzorg)
- Eén tegen Eenzaamheid
- Welzijn op recept

Wat gaat er gebeuren de komende tijd?

Lokale indicatorenset Kansrijke Start

www.regiobeeld.nl/kansrijke-start

Terugblik op de dag

- Tekeningen door John Prop
- Mentimeter: wat heeft de dag je gebracht?
- De digitale goodiebag

We zijn er voor jullie, dus neem vooral contact met ons op!